यजमाने दधाति. वनस्पतिं यजति. प्राणो वै वनस्पतिः, प्राणमेव तत्प्रीणाति प्राणं यजमाने दधाति. स्वाहाकृतीर्यजति. प्रतिष्ठा वै स्वाहाकृतयः, प्रतिष्ठायामेव तद्यज्ञमंततः प्रतिष्ठापयति. ताभिर्यथऋष्याप्रीणीयाद्यथऋष्याप्रीणाति यजमानमेव तद्बंधुताया नोत्सृजति ॥ ४ ॥

पर्यग्नये क्रियमाणायानुब्रूहीत्याहाध्वर्युर्. अग्निर्होता नो अध्वर इति तृचमाग्नेयं गायत्रमन्वाह. पर्यग्निक्रियमाणे स्वयैवैनं तद्देवतया स्वेन छंदसा समर्धयति. वाजी सन्परिणीयत इति वाजिनमेव ह्येनं संतं परिणयंति. परि त्रिविष्टयध्वरं यात्यग्नी रथीरिवेत्येष हि रथीरिवाध्वरं परियाति. परि वाजपतिः कविरित्येष हि वाजानां पतिर्. अत उपप्रेष्य होतर्हव्या देवेभ्य इत्याहाध्वर्युर्. अजैदग्निरसनद्वाजमिति मैत्रावरुण उपप्रैषं प्रतिपद्यते. तदाहुर्यदध्वर्युर्होतारमुपप्रेष्यत्यथ कस्मान्मैत्रावरुण उपप्रैषं प्रतिपद्यत इति? मनो वै यज्ञस्य मैत्रावरुणो वाग्यज्ञस्य होता, मनसा वा इषिता वाग्वदति. यां ह्यन्यमना वाचं वदत्यसुर्या वै सा वागदेवजुष्टा. तद्यन्मैत्रावरुण उपप्रैषं प्रतिपद्यते मनसैव तद्वाचमीरयति. तन्मनसेरितया वाचा देवेभ्यो हव्यं संपादयति ॥ ५ ॥

दैव्याः शमितार आरभध्वमुत मनुष्या इत्याह ये चैव देवानां शमितारो ये च मनुष्याणां तानेव तत्संशास्ति. उपनयत मेध्या दुर आशासाना मेधपतिभ्यां मेधमिति पशुर्वै मेधो, यजमानो मेधपति र्यजमानमेव तत्स्वेन मेधेन समर्धयत्यथो खल्वाहुर्यस्यै वाव कस्यैच देवतायै पशुरालभ्यते सैव मेधपतिरिति. स यद्येकदेवत्यः पशुः स्यान्मेधपतये इति ब्रूयाद्यदि द्विदेवत्यो मेधपतिभ्यामिति यदि बहुदेवत्यो मेधपतिभ्य इत्येतदेव स्थितं. प्रास्मा अग्निं भरतेति पशुर्वै नीयमानः स